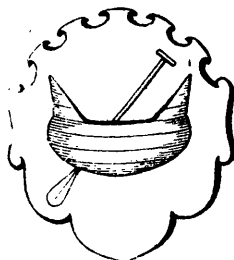

DZIENNIK

ZARZĄDU

M. ŁODZI

Redakcja i Administracja
Plac Wolności 14, II p., tel. 28-03.
Administ. czynna od g. 9—12 w p.
Redakcja od godz. 2—3 po poł.

Ogłoszenia: Wiersz nonparel, (cztery szp. na stronie) zł. 0.20. — Przed tekstem zł. 0.55 — za wiersz (dwie szpalty na stronie), — Drobne zł. 0.05 za wyraz. Najmniejsze ogłoszenie zł. 0.50.

Pr numerata: Miesięcznie zł. 1.—

Gena egzemplarza zł. 0.25.

Nr. 11 (438)

Łódź, dnia 12 marca 1928 r.

Rok X

Treść numeru: Dr. Józef Marzyński. Walka z rakiem w Łodzi. — Pożyczka amerykańska dla m. st. Warszawy. — Ruch służbowy za styczeń 1928 r. — Kronika Miejska. — Z życia miast polskich. — Ogłoszenia.

Dr. JÓZEF MARZYŃSKI.

Walka z rakiem w Łodzi.

Pierwsze kroki w walce z rakiem w Łodzi zostały poczynione w roku 1904; dwaj lekarze łódzcy Dr. Serkowski i autor niniejszego artykułu zwrócili uwagę świata lekarskiego w szeregu prac naukowych („Materjały do etjologii i statystyki raka” — „Gazeta Lekarska” 1904 Nr. 4—8, „W sprawie zaraźliwości raka” — „Medycyna” 1904) na doniosłość sprawy raka.

Pragnąc zobrazować stan rzeczy w Polsce, ogłosili wspomniani lekarze ankietę w sprawie rozpowszechnienia raka w Królestwie Polskiem (Ankieta w sprawie rozpowszechnienia raka w Królestwie Polskiem — „Czasopismo Lekarskie” 1904). Ankieta miała charakter spisu jednodniowego chorych na raka i była przeprowadzona w dniu 15 stycznia 1904 r. przez wszystkich lekarzy zamieszkałych w dawnym zaborze rosyjskim. Kwestjonariusze zawierające 12 pytań, dotyczących chorych na raka, były rozesłane w liczbie 5,808 do 1835 lekarzy; odpowiedziało na ankietę 767 lekarzy, czyli 42,5 proc. — z czego 511, że w danym okresie chorych na raka nie mieli, — zaś 256 lekarzy nadesłało opis 465 chorych na raka.

Wyniki ankiety zostały szczegółowo opracowane i ogłoszone w „Gazecie Lekarskiej” w roku 1906; z pracy tej przytaczam wnioski ważniejsze:

1. co do płci: na raka choruje więcej kobiet niż mężczyzn;
2. co do rozpowszechnienia: rak jest bardziej rozpowszechniony w miastach niż po wsiach — (na Łódź przypadło 11 chorych na 100,000 mieszkańców);

3. co do wieku: najczęściej rak występuje pomiędzy 50—55 rokiem życia; rak u ludzi młodych wynosi 1,9 proc. ogólnej liczby chorych zarejestrowanych;
4. co do umiejscowienia: najczęstszym siedliskiem raka u mężczyzn jest żołądek; u kobiet — macica, zaś wogóle — nie uwzględniając płci — żołądek;
5. co do dziedziczności i możliwości zarażenia się rakiem (przez ubranie, przyrządy, pielęgnowanie chorego, przez zajęcie mieszkania po chorym i t. p.) zanotowano niezliczone przypadki.

Przytoczona ankieta łódzka — choć opiera się na stosunkowo małej liczbie spostrzeżeń — jest jednak w wynikach bardzo zbliżona do wyników otrzymanych na podstawie większego materiału w innych miastach i krajach.

Dalszą pracę statystyczną, poświęconą sprawie raka zawdzięcza Łódź E. Rossetowi, Naczelnikowi Wydziału Statystycznego Magistratu m. Łodzi. Od chwili powstania tego Wydziału, t. j. od roku 1918, stanowią badania w zakresie statystyki raka jedną z dziedzin pracy Wydziału. Wyniki badań nad rakiem przedstawił nacz. Rosset w odczycie, wygłoszonym na zjeździe lekarzy Polaków na Śląsku w Katowicach we wrześniu 1926 r., i ogłosił je w „Dzienniku Zarządu m. Łodzi”. Na ten sam zjazd zapowiedział autor niniejszego referat p. t. „Poczynania na polu walki z rakiem w Łodzi” referat ten spadł podówczas z porządku dziennego i jest odtworzony poniżej.

Walkę z rakiem w Warszawie zapoczątkował Dr. Józef Jaworski. Z jego inicjatywy powstał w roku 1906 „Polski Komitet do badania i zwalczania raka”, który w roku następnym został przekształcony, naskutek uchwały zjazdu lekarzy i przyrodników polskich we Lwowie na „Komitet Centralny dla wszystkich ziem polskich”, a w każdym mieście, gdzie istnieje Tow. Lekarskie, miał powstać „Komitet Miejskowy”.

Działalność Komitetu Centralnego i szczególne zasługi jego twórcy — D-ra Jaworskiego, upamiętnił Dr. Sterling - Okuniewski w „Rzucie oka na działalność Polskiego Komitetu do badania i zwalczania raka”, ogłoszonym w „Zdrowiu” 1918 r. W Łodzi nie zorganizowano miejscowego komitetu — aczkolwiek kilkakrotnie czynione były w tym kierunku usiłowania zarówno ze strony lekarzy łódzkich, jak i ze strony Komitetu Warszawskiego, którego sekretarz Dr. Bronisław Wejnert przyjeżdżał do Łodzi, aby zorganizować komitet miejscowy. W wyniku zabiegów Łódzkiego Tow. Lek. powstała w Łodzi urządzona przez Wydz. Zdrow., w początkach roku 1918 pierwsza na ziemiach polskich Przychodnia Miejska dla chorych na guzy. Przychodnia stanowiła ośrodek, w którym każdy zgłaszający się był badany bezpłatnie i kierowany do leczenia u specjalistów w szpitalach. Przychodnię prowadził jej inicjator, Dr. Sterling-Okuniewski przez pół roku (do czasu wyprowadzenia się z Łodzi), później Dr. Kumant. W pierwszym półroczu udzielono w Przychodni około 150 porad; niedługo potem przestała ona istnieć.

Po raz drugi wystąpiło T-wo Lekarskie w roku 1922 do Magistratu o pomoc dla chorych na raka. Prof. Venulet, Dr. Skalski i Dr. Marzyński wyznaczeni przez T-wo Lekarskie do zorganizowania akcji do zwalczania raka, zwrócili się do Magistratu z odezwą o urządzenie przychodni i o wydzielenie w jednym ze szpitali miejskich oddziału dla chorych na raka, co też nastąpiło później.

Wśród społeczeństwa łódzkiego zainteresowanie się chorymi na raka datuje jeszcze z przed wojny; w grudniu 1913 r. ofiarowali małż. Herbstowie — za wstawiennictwem pastora Gundlacha — Chrześc. T-wu Dobroczynności znaczną sumę (20,000 rb.) na zakup radu do leczenia chorych na raka, z warunkiem, że zostanie w tym celu założony specjalny zakład leczniczy.

Rad zakupiono w Berlinie w Allg. Rad. Act. Ges. (przez delegatów Tow. Dobr. pp. Dr. F. Langego i R. Zieglera) w roku 1914 w ilości 54,2 mlg. metalicznego radu w 2 aplikatorach (co odpowiada 101,19 bromku radu). Z powodu wybuchu wojny rad pozostał bez użytku; dopiero w roku 1917 zaproponowało T-wo Dobroc. Magistratowi bezpłatne użytkowanie radu, o ile Magistrat urządzi na koszt własny zakład leczniczy i przyjmie odpowiedzialność za całość radu. Sprawa była żywo omawiana, wkońcu zaś upadła, gdyż Magistrat nie był w możności zgodzić się na warunki Towarzystwa Dobroczynności. W roku 1920 układy wznowiono, tym razem na wniosek Magistratu, który w dniu 7.XII. 1920 r. zwrócił się do T-wa Dobroczynności z prośbą o wypożyczenie radu. Tow. Dobr. wyraziło zgodę. Rada Miejska zatwierdziła projekt w dniu 3.II. 1922 r., umowa została zawarta w dniu 19.V. 1922 r.; mocą tej umowy został rad wypożyczony Magistratowi m. Łodzi przez Chrześc. T-wo Dobroc. na warunkach następujących:

- a) Magistrat urządzi na koszt własny w Łodzi lub bliskiej okolicy specjalny oddział rado-leczniczy w jednym z istniejących szpitali według wzorów zachodnio - europejskich i prowadzić będzie oddział również na koszt własny przez lekarza - specjalistę;
- b) Gmina miejska Łódź odpowiada całym swym majątkiem za całość radu i za zwrot tegoż na żądanie T-wa Dobroczynności.

Oddział radowy miał być początkowo urządzony w szpitalu na Radogoszczu, później projektowano wynajęcie odpowiedniego pomieszczenia w Lecznicy „Unitas“, obydwaj projekty okazały się jednak niekorzystne i musiały być zaniechane. Instalacja lecznictwa radowego wymagała znacznych wkładów; znalezienie lekarza - specjalisty było niełatwe.

Naskutek dałszych układów, Chrześc. T-wo Dobroc. zgodziło się na pokrycie kosztów związanych z wydelegowaniem zagranicę (do Paryża) lekarza dla zaznajomienia się z leczeniem radem oraz poniesienie połowy kosztów na zakup filtrów platynowych do radu; wtedy sprawa uruchomienia radu ruszyła naprzód: Magistrat wyznaczył uchwałą z dnia 3.IV. 1925 r. pomieszczenie na oddział rado-leczniczy w szpitalu św. Józefa przy ul. Drewnowskiej 75; oddział został oddany do użytku w dniu 1.VI. 1926 roku.

W ten sposób powstał pierwszy w kraju specjalny oddział szpitalny dla chorych na raka. Za czyn ten należy się wdzięczne wspomnienie promotorowi idei zwalczania raka, ś. p. pastorowi Gundlachowi, wspaniałomyślnym ofiarodawcom małż. Herbstom, a nadewszystko tym, którzy zamierzenia szlachetne w czyn wprowadzić umieli, a więc J. E. X. Biskupowi Tymienieckiemu, delegatom Chrześc. T-wa Dobroc., pp. Zieglerowi Albertowi i Langemu Juljuszowi, przedstawicielom ówczesnego zarządu miejskiego pp. Rzewskiemu i Wojewódzkiemu, w szczególności zaś D-rowsi Mittelstaedtowi, inspekt. szpitalnictwa miejskiego i p. Kempnerowi, Naczeln. Wydz. Zdrowotności Publicznej za światłe ujęcie sprawy i wytrwałą pracę przy organizowaniu doniosłej placówki.

Drugim etapem pracy twórczej Magistratu m. Łodzi w kierunku zwalczania raka było założenie Sekcji do Walki z Rakiem. Zadania Sekcji, która powstała staraniem D-ra Starzyńskiego, inspektora sanitarnego Wydziału Zdrowotności Publicznej, zostały określone na zebraniu organizacyjnym w dniu 13 listopada 1925 r.

Polegają one na:

1. stworzeniu przychodni dla chorych na raka;
2. uruchomieniu oddziału szpitalnego dla leczenia radem i promieniami Roentgena;
3. propagandzie, zmierzającej do wczesnego rozpoznania raka;
4. przeprowadzeniu ankiety o rozpowszechnieniu raka;
5. stworzeniu pracowni naukowej, poświęconej badaniu i zwalczaniu raka;

Zadania te, z wyjątkiem utworzenia pracowni naukowej, zostały urzeczywistnione; po uruchomieniu oddziału szpitalnego nastąpiło otwarcie poradni przy ul. Gdańskiej Nr. 83 w dniu 13.IX 1926 r.

W międzyczasie była przeprowadzona ankieta o rozpowszechnieniu raka w Łodzi, wydane odezwy, rozlepione plakaty, wygłoszone odczyty propagandowe.

Odczyty popularne na temat raka wygłosili w lokalach Czerwonego Krzyża, w Związkach Zawodowych, w Narodowej Organizacji Kobiet D-rzy: Barciński, Kalisz, Kędzierski, Lamentowski, Trawiński i inni, jako motto odczytów służyło zdanie: „Rak wczesnie rozpoznany i leczony, jest chorobą uleczalną”. Odczyty wzbudzały zainteresowanie, a choroba raka, przedstawiona w oświetleniu możliwości wyleczenia, traciła na grozie; ludzie coraz mniej stronili od przychodni o nazwie „dla chorych na raka” (dawniej mówiło się o chorych na „guzy”).

Odczyty organizował Dr. A. Starzyński; z pod jego wytrawnego pióra wychodziły też liczne plakaty i ulotki o raku.

Do Rady Sekcji do walki z rakiem weszły powołane przez Magistrat osoby następujące:

D-rzy: Czaplicki, Dengiel, Dawidowicz, Garewicz, Goldman, Itelson, Kalisz, Kryszek, Kędzierski, Margolis, Marynowski, Marzyński — przewodniczący, nacz. Rosset, Skalski, Starzyński — sekretarz, Sonnenberg, Tenenbaum, Załęski — wiceprzewodniczący.

Działalność oddziału dla chorych na raka w szpitalu św. Józefa (ordynator Dr. Kędzierski) przedstawia się następująco: przyjęto na oddział (4 łóżka) ogółem chorych na raka macicy kobiet —

w czasie od 1 czerwca 1926 r. do 31 grudnia 1926 r. — 24

w czasie od 1 stycznia 1927 r. do 31 grudnia 1927 r. — 28

razem 52

Naświetlano radem:

po raz pierwszy	—	34 chorych
po raz drugi	—	17 chorych
po raz trzeci	—	1 chorego
razem	—	52 chorych.

Wyniki naświetlań były naogół pomyślne — chore opuszczały szpital w stanie znacznego polepszenia podmiotowego, a badanie patologiczne

anatomiczne, które było u każdej chorej przed każdą serją naswietlań przez prosektora miejskiego D-ra Mielezkę dokonywane, wykazało:

1. bądź całkowite zanikanie ognisk rakowatych, bądź resztki ledwie rozpoznawalne w stanie martwicy;
2. wybitne drobno-komórkowe nacieczenia;
3. przekrwienie w postaci wielkiej ilości rozszerzonych naczyń.

Po wypisaniu chorych ze szpitala była przeprowadzana ich ewidencja: ile wiadomo, większość leczonych kobiet w ciągu roku pracowała i poważniejszych dolegliwości nie doznawała. Pomiędzy leczonemi były 3 kobiety w wieku od lat 25—30, 3 kobiety od lat 30—35, 6 kobiet od 35—40, 7 kobiet od 40—45, największa liczba kobiet, bo 14, miały lat 45—50, 7 kobiet od lat 50—55, 6 kobiet od lat 55—60 i 6 kobiet od lat 60 wwyż.

Działalność poradni Sekcji do walki z rakiem (kierownik Dr. Kalisz, konsultanci Dr. Dr. Kędziński i Marzyński) przedstawia się, jak następuje:

1. Zgłosiło się do zbadania od 13.IX — 31.XII 1926 r. — 375 osób
Zgłosiło się do zbadania od 1.I — 31.XII 1927 r. — 1126 osób
razem 1501 osób
2. Stwierdzono nowotwory złośliwe w czasie
od 13.IX — 31.XII. 1926 r. u — 63 osób
od 1.I. — 31.XII 1927 r. u — 114 osób
razem 177 osób
3. Skierowano do leczenia:
od 13.IX. — 31.XII. 1926 r. — 54 osób
od 1.I. — 31.XII. 1927 r. — 90 osób
razem 144 osób
4. Dokonano badań pomocniczych (badań krwi, anatomicznych, serologicznych, bakterjologicznych — Dr. Mielezko, Dr. Załęski):
od 13.IX. — 31.XII. 1926 r. — 73
od 1.I. — 31.XII. 1927 r. — 187
razem 260
5. Dokonano wywiadów w tym czasie: — 47.

Z danych powyższych wynika, że wśród chorych, którzy się zgłosili do Sekcji, pokaźny odsetek (około 12 proc.) był dotknięty rakiem; u kilku chorych wykryto raka w okresie wczesnym, wszystkich chorych skierowano do odpowiedniego leczenia, a w przypadkach wcześniej rozpoznanych leczenie mogło być skutecznie zastosowane.

Sekcja ujawniła też działalność pożyteczną w stosunku do osób, u których stwierdzono, że nie były dotknięte rakiem; osoby te, obawiające się raka, a zapewnione przez lekarza Sekcji, że nie chorują na raka odzyskiwały równowagę duchową i spokój, a tem samem i poprawę zdrowia.

Z liczby 177 chorych, u których w okresie sprawozdawczym stwierdzono raka, było:

Mężczyzn	—	83
Kobiet	—	94
		177

Wiek chorych:

	14 lat	1
	15 "	1
pomiędzy	25 — 30	8
"	30 — 40	12
"	40 — 50	50
"	50 — 60	68
"	60 wzwyż	37
		177

Umiejscowienie raka:

żołądek	—	31
macica	—	30
sutki	—	27
skóra	—	16
przełyk	—	13
wargi	—	10
krtań	—	8
nos	—	9
odbytnica	—	8
gruczoły	—	6
język	—	3
płuca	—	3
policzki	—	3
prącie	—	2
jajnik	—	2
kość	—	1
jelito	—	1
pęcherz moczowy	—	1
podniebienie	—	1
lechtaczka	—	1
wargą sroma	—	1
wątroba	—	1
		177

U chłopca 14-letniego rak był umiejscowiony na nosie, u dziewczynki 15-letniej był mięsak na kości ramieniowej.

Powyżej wyliczyłem co uczynił na polu walki z rakiem w Łodzi Zarząd miasta. Następnym ogniwem w łańcuchu tych poczynań było utworzenie przez społeczeństwo miejscowe Łódzkiego Towarzystwa Zwalczenia Raka i ufundowanie przez to Towarzystwo Instytutu leczenia radem.

Gdy się okazało, że do Sekcji do Walki z Rakiem zwraca się dużo osób operowanych z powodu raka z poleceniem leczenia promieniami Roentgena, względnie osób, dotkniętych rakiem, nienadających się do zabiegów chirurgicznych, a odpowiednich do leczenia radem, i gdy — z drugiej strony rad w szpitalu św. Józefa ze względu na rodzaj aplikatorów i ilość mógł być stosowany przeważnie przy raku macicy i wogóle było go w stosunku do zapotrzebowania za mało, — postanowiła Rada Sekcji do Walki z Rakiem wszcząć akcję w celu zdobycia większej ilości radu.

Akcję tę rozpoczęto w początku 1927. roku: na zebraniu w dniu 29 stycznia, do sali posiedzeń w Banku Przemysłowców Łódzkich przybyli pp.: Hauk, Hordliczka, Jarisch, Kon, Lange, Ramisch, Sanne, Werner. Inicjator zebrania p. Juliusz Lange przedstawił dotychczasowe wysiłki w sprawie walki z rakiem i wezwał obecnych do pobudzenia społeczeństwa w celu rozwinięcia akcji ratowniczej. Postanowiono utworzyć komitet organizacyjny T-wa zwalczania raka i przystąpić do zbierania ofiar na zakup radu. Na posiedzeniu w dniu 13 lutego, na którym już było obecnych 24 członków Komitetu, odczytano statut, ułożony przez Mecenasa Tomickiego i Rejenta Rosmana. Na posiedzeniu w dniu 4-go marca przyjęto do wiadomości, że statut Tow. został przez władze zatwierdzony, zdecydowano kupić 30 mlg. radu i postanowiono wyszukać lokal na pomieszczenie Instytutu Leczenia Radem. Na posiedzeniu w dniu 8 marca uchwalono zamówić aparat Roentgena do głębokich naświetlań.

W dniu 28 kwietnia odbyło się pierwsze zebranie ogólne (konstytucyjne) Tow. Zwalczania Raka pod przewodnictwem p. W. Hordliczki. Wybrano zarząd, w którego skład weszli pp.: Danziger S., Daube O., Eisenbraun A., Eitingon B., Goldman Ant. Dr., Hauk L. K., Herbst L., Hordliczka W. (wiceprzewodniczący), Jarzębowski J., Jungnickel E. (zastępca skarbnika), Kon M., Kon Michał (wiceprzewodniczący), Lange J. (przewodniczący), Lewstein J., Lipiński Ant., Marzyński J. Dr. (sekretarz), Meyer J., Mittelstaedt E. Dr., Sanne P. (skarbnik), Skalski St. Dr., Tomicki T. Adw., Werner H., Wścieklica Wł. jr. (sekretarz), Zalewski K., Ziegler. Al.

Rad zakupiony w firmie „Union Minière du Haut Katanga” (Bruxelles) nadszedł do Łodzi dnia 28 kwietnia 1927 roku. Aparat Roentgena, o który prowadzono układy w firmach amerykańskiej i francuskiej zamówiono w firmie „Siemens — Reiniger Veifa” dnia 30 czerwca 1927 r., za pośrednictwem Polskich Zakładów Siemens Sp. A.

Instytut rozpoczął pracę w lokalu przy ulicy Piotrkowskiej Nr. 175 dnia 1 czerwca 1927 roku, posiadając początkowo tylko rad i od grudnia aparat Roentgena. W tym czasie, t. j. od dnia 1 czerwca do 31 grudnia 1927 r., zgłosiło się o poradę 102 osoby; naświetlono radem (Dr. Kalisz) — 61 osób, naświetlono roentg. (Dr. Barciński) — 6 osób.

Wniosków z krótkotrwałej pracy w Instytucie oczywiście wyciągać nie można; daje się jednak zauważyć szereg wyników dodatnich przy leczeniu chorych na raka i spostrzega się w niektórych nawet zaniedbanych przypadkach polepszenie na czas krótszy lub dłuższy.

Kończąc szkic niniejszy, pragnę podkreślić, że społeczeństwo łódzkie i samorząd dały dowód szczerzej troski o los chorych, dotkniętych rakiem, chorobą, stanowiącą jedną z największych klęsk czasów obecnych.

Troska ta przejawiała się nie tylko w postaci pomocy leczniczej, lecz również w dążeniu do wyświetlenia przyczyn powstawania i szerzenia się raka. Takie ujęcie sprawy daje rękojmię, że akcja zwalczania raka, oparta na racjonalnych podstawach, przyniesie wyniki pomyślne.

Pożyczka amerykańska dla m. st. Warszawy.

Jak doniosły już pisma codzienne, sprawa pożyczki amerykańskiej na potrzeby inwestycyjne stolicy została definitywnie załatwiona.

Pożyczkę 10,000,000 dolarów na lat 30, przy 7 proc. rocznie, udziela Warszawie konsorcjum bankowe Sp. Akc. „Stone et Weber and Blod-

get Incorporated" w Nowym Jorku oraz Sp. Akc. „The First National Corporation" w stanie Massachusetts.

Pożyczka wypuszczona będzie w 7 proc. obligacjach, wydanych przez miasto i amortyzowanych drogą losowania lub skupu całkowitego lub częściowego w każdej chwili, według uznania miasta. Kurs emisyjny określono na 89 dolarów, odpowiednio do konjunktury w dniu wypuszczenia obligacji. Kurs realizacyjny wyniesie 82,40 do 82,50 dolarów. Subskrypcja projektowana jest jednocześnie na rynku Stanów Zjednoczonych oraz na rynkach europejskich.

70 proc. wpływów z pożyczki amerykańskiej miasto obróci na inwestycje w przedsiębiorstwach, które przez podniesienie dochodowości będą mogły pokryć i amortyzować swoją pożyczkę; 20 proc. pożyczki pójdzie na inwestycje, przynoszące dochody, lecz niebędące w możności opłacenia w całości procentów; wreszcie 10 proc. na inwestycje, nie przynoszące dochodów, lecz niezbędne ze względu na pilne potrzeby miasta w różnych dziedzinach.

Oprocentowanie trzeciej, a częściowo i drugiej grupy robót będzie obciążało kasę miejską.

Wobec tego, że po zaciągnięciu obecnej pożyczki miasto nie będzie mogło zaciągnąć nowej w ciągu najbliższych lat, obecne kredyty muszą być tak wyzyskane, aby pozwoliły na wykończenie w latach następnym rozpoczętych w tym roku robót.

Rada Miejska m. st. Warszawy w dniu 5 b. m. zebrała się na specjalne posiedzenie w sprawie zaciągnięcia przez Magistrat m. Warszawy pożyczki amerykańskiej w sumie 10 milionów dolarów. Wniosek ten referował radny dr. Zawadzki, który przedstawił warunki zaciągnięcia pożyczki i plan zużycia jej na inwestycje.

Budżet nadzwyczajny, uchwalony przez radę miejską wynosił 103 milj. 616 tys. 195 zł. Miał on być pokryty w lwiej części z pożyczek ściśle nieokreślonych. Przy opracowaniu planu zużycia pożyczki amerykańskiej budżet nadzwyczajny zmieniono znacznie w tym przedewszystkiem kierunku, że oznaczono ściśle, na co ma być przeznaczony wpływ z pożyczki i jakie wydatki mają być pokryte z innych źródeł kredytowych.

Wpływ z pożyczki netto 70,250,000 złotych przeznacza się na następujące cele:

500 tys. — budowa domu dla sekcji wojskowej; 1,150,000 — budowa domu dla 4-go oddziału straży ogniowej; zł. 600 tys. na szałety podziemne; zł. 5,886,712 — budowa dróg, ulic i bruków asfaltowych; zł. 200 tys. na ogród zoologiczny; zł. 250,000 na odwodnienie niziny wawerskiej; złotych 2,500,000 — Muzeum Narodowe; zł. 5,650,000 — na kąpielisko, plażę, instytut higieniczny (3,500,000) i Ośrodki Zdrowia; zł. 4,000,000 — na potrzeby wydziału opieki społecznej i szpitalnictwa; zł. 4,500,000 — na budowę hali targowej na pl. Kercelego; zł. 3,300,000 — na budowę domów dla bezdomnych na Grochowie, Anopolu i Żoliborzu; zł. 3,000,000 — na zakup placów na potrzeby miasta; zł. 8 milj. — na rozszerzenie wodociągów i kanalizacji; zł. 12,000,000 — na tramwaje miejskie; zł. 10,000,000 — na zakłady gazowe; zł. 4,500,000 — M. Z. Z. W. (na budowę składów towarowych i elewatory); zł. 1,300,000 — na rzeźnie i targowiska zwierzęce; zł. 250,000 — na meljoracje w majątkach miejskich; zł. 6,500,000 — na zakłady oczyszczania miasta (budowa zakładu spalania śmieci).

Z innych źródeł — przewyżki dochodów nad wydatkami i udziału Warszawy z podatku na rozbudowę, mają być pokryte następujące wy-

datki inwestycyjne: zł. 8 milj. na budowę pomieszczeń dla wojska na Powązkach (za oddanie miastu Cytadeli); zł. 10 milj. na inwestycje wydziału oświaty i kultury (budowa gmachów szkolnych); zł. 25 milj. — na budowę domów mieszkalnych; zł. 2,245,000 — na piekarnię miejską. Ogółem zł. 45,245,500 a łącznie z wpływem z pożyczki — zł. 115,500,500.

Referent w imieniu komisji regulaminowo - prawnej stwierdził, że niema żadnych trudności natury prawnej. Udzielający pożyczki nie otrzymują żadnych gwarancji hipotecznych ani innych, prócz takich, jakie przysługują każdemu wierzycielowi (wystąpienie do sądu polskiego w razie niedotrzymania warunków płatności).

Jako oponenti wystąpili rr.: Alter i Ewert. Przy głosowaniu (kwalifikowana większość) przeciw zaciągnięciu pożyczki oświadczyło się 7-miu radnych. Następnie uchwalono plan zużycia pożyczki i wybranie specjalnej komisji kontrolującej.

6 b. m. odbyło się drugie uchwalenie zaciągnięcia pożyczki.

Na podstawie art. 33 i 36 Ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych, minister spraw wewnętrznych zatwierdził w porozumieniu z ministrem skarbu, uchwałę rady miejskiej m. st. Warszawy, powziętą na dwóch kolejnych posiedzeniach w dniu 5 i 6 marca 1928 r. w sprawie zaciągnięcia 7 proc. obligacyjnej pożyczki zagranicznej w wysokości 10 milionów dolarów.

Zarazem minister spraw wewnętrznych zastrzegł sobie podanie w osobnym piśmie swoich uwag co do niektórych pozycji, zamieszczonych w drugiej części uchwały, dotyczącej planu zużycia wymienionej pożyczki, a to ze względu na wątpliwości, jakie mu się nasuwają odnośnie do rentowności poszczególnych inwestycji.

RUCH SŁUŻBOWY ZA m. STYCZEŃ 1928 ROKU.

A. Zaangażowania:

1. *Sakrajda Bronisław*
z dniem 29 grudnia 1927 roku do Centralnej Eksped. w charakterze tymczasowego gońca.
2. *Dr. Lipiński Włodzimierz*
z dniem 1 grudnia 1927 roku do Wydziału Opieki Społecznej na stanowisko kontraktowego lekarza IV-go Miejskiej Domu Wychowawczego.
3. *Masiniak Zygmunt*
z dniem 15 grudnia 1927 roku do Wydziału Zdrowotności Publicznej w charakterze tymczasowego dozorczy Zbiorni Miejskiej z uposażeniem pozaetat. wg. X st. sł.
4. *Ks. Korwin-Milewski Jan*
z dniem 15 grudnia 1927 roku do Wydziału Zdrowotności Publicznej na stanowisko kapelana sanatorium w Chojnach z uposażeniem zł. 100.— miesięcznie.
5. *Rodówna Marja*
z dniem 5 listopada 1927 roku do Wydziału Zdrowotności Publicznej w charakterze pielęgniarki Poradni Sekcji do Walki z Gruźlicą z uposażeniem pozaetat. wg. VIII st. sł.

6. *Szmyt Adam*
z dniem 9 stycznia 1928 roku do Wydz. Gospodarczego w charakterze dozorczy parkowego na okres 3-miesięcznej pracy próbnej z uposaż. wg. XI st. sł.
7. *Głowiński Aleksander*
z dniem 12 listopada 1927 roku do Wydziału Podatkowego w charakterze tymczasowego sekwestratora akord.
8. *Thoelke Jerzy*
z dniem 7 listopada 1927 roku do Wydziału Podatkowego w charakterze tymczasowego sekwestratora akord.
9. *Cieślakowa Rozalja*
z dniem 16 stycznia 1928 roku do Wydziału Oświaty i Kultury w charakterze woźnej szkoły powszechnej na okres 3-miesięcznej pracy próbnej z uposaż. wg. XII-a st. sł.
10. *Wittych Wojciech*
z dniem 15 listopada 1927 roku do Wydziału Zdrowotności Publicznej na stanowisko felczera II Miejskiego Ambulat. dla dzieci.
11. *Dr. Friedenbergoła Wally*
z dniem 1 grudnia 1927 roku na stanowisko lekarza III Poradni Sekcji do Walki z Gruźlicą.
12. *Dr. Lewy Dorota*
z dniem 1 grudnia 1927 roku na stanowisko lekarza III Poradni Sekcji do Walki z Gruźlicą.
13. *Badełek Andrzej*
z dniem 1 października 1927 roku do Wydziału Opieki Społecznej w charakterze kontraktowego dozorczy Domu dla wyekskmitowanych rodzin.
14. *Siostra Fedykówna Gabryela-Walerja*
z dniem 15 grudnia 1927 roku do Wydziału Zdrowotności Publicznej w charakterze pielęgniarki sanatorium w Chojnach na okres 3-mies. służby przygotowawczej z uposażeniem wg. VIII st. sł.
15. *Dr. Ilnicki Jan*
z dniem 1 stycznia 1928 roku do Wydziału Zdrowotn. Publicznej w charakterze kontraktowego lekarza miejscowego szpitala św. Józefa na okres 2-ch lat z uposażeniem wg. IV st. sł.
16. *Dr. Milke Artur*
z dniem 1 stycznia 1928 roku do Wydziału Zdrowotn. Publicznej w charakterze kontraktowego lekarza miejscowego szpitala w Radogoszczu na okres 2-ch lat z uposażeniem wg. IV st. sł.
17. *Dmochowski Andrzej*
z dniem 16 stycznia 1928 roku do Wydziału Przedsiębiorstw Miejskich w charakterze kontraktowego kontrolera targowiskowego z uposażeniem wg. VI st. sł.
18. *Urbaniak Franciszek*
na przeciąg jednego tygodnia do Wydziału Budownictwa dla załatwienia pilnych spraw tegoż Wydziału.
19. *Pol Robert*
z dniem 18 stycznia 1928 roku do Central. Eksped. w charakterze tymczasowego gońca z wynagrodzeniem pozaetatowem zł. 4.13 dziennie.

20. **Bartosiniński Zygmunt**
z dniem 18 stycznia 1928 roku do Central. Eksped. w charakterze tymczasowego gońca z wynagrodzeniem pozaetatowym zł. 4.13 dziennie.
21. **Makowski Tadeusz**
z dniem 18 stycznia 1928 roku do Central. Eksped. w charakterze tymczasowego gońca z wynagrodz. pozaetatowym zł. 4.13 dziennie.
22. **Walczak Henryk**
z dniem 18 stycznia 1928 roku do Central. Eksped. w charakterze tymczasowego gońca z wynagrodz. pozaetatowym zł. 4.13 dziennie.
23. **Klimczak Stanisław**
z dniem 18 stycznia 1928 roku do Centr. Ekspedycji w charakterze kontrakt. woźnego-wywiadowcy z uposażeniem pozaetat. wg. IX st. sł. szczebla „A”.
24. **Szymczak Stanisław**
z dniem 9 stycznia 1928 roku do Wydz. Przeds. Miejskich w charakterze referenta Urzędu Przemysłowego I-ej instancji na okres 3-mies. pracy próbnej z uposażeniem wg. III st. sł.
25. **Adler Władysław**
z dniem 24 stycznia 1928 roku do Centr. Eksped. w charakterze tymczasowego gońca z wynagrodz. pozaetat. zł. 4.13 dziennie.
26. **Szoppe Zygmunt**
z dniem 28 stycznia 1928 roku do Centr. Eksped. w charakterze tymczasowego gońca z wynagrodz. pozaetat. zł. 4.13 dziennie.
27. **Łągiński Waclaw**
z dniem 28 stycznia 1928 roku do Centr. Eksped. w charakterze tymczasowego gońca z uposażeniem pozaetat. zł. 4.13 dziennie.
28. **Zadke Waclaw**
z dniem 28 stycznia 1928 roku do Centr. Eksped. w charakterze tymczasowego gońca z wynagrodz. pozaetat. zł. 4.13 dziennie.
29. **Napieralski Ładysław**
z dniem 1 stycznia 1928 roku do Wydziału Oświaty i Kultury w charakterze pomocnika mechanika Miejskiego Kinematografu Oświatowego.
30. **Busiakiewiczowa Cecylja**
z dniem 23 stycznia 1928 roku do Wydziału Opieki Społecznej w charakterze lekarza-dentysty Miejskich Domów Wychowawczych.
31. **Kurszajt Emilja**
z dniem 25 stycznia 1928 roku do Wydziału Zdrowotności Publicznej w charakterze pielęgniarki szpitala w Radogoszczu — Oddział gorączki popołożowej — z uposażeniem pozaetatowym wg. VIII st. sł.
32. **Krajówna Stanisława**
z dniem 25 stycznia 1928 roku do Wydziału Zdrowotności Publicznej w charakterze pielęgniarki szpitala w Radogoszczu — Oddział gorączki popołożowej — z uposażeniem pozaetatowym wg. VIII st. sł.

33. *Swiderska Genowefa*
z dniem 25 stycznia 1928 roku do Wydziału Zdrowotności Publicznej w charakterze dozorczyńi-oddziałowej szpitala w Radogoszczu — Oddział gorączki popołożowej — z uposażeniem wg. XI st. sł.
34. *Mrowińska Stanisława*
z dniem 25 stycznia 1928 roku do Wydziału Zdrowotności Publicznej w charakterze dozorczyńi-oddziałowej szpitala w Radogoszczu — Oddział gorączki popołożowej — z uposażeniem wg. XI st. sł.
35. *Cynkier Wincenty*
z dniem 15 listopada 1927 roku do Wydziału Podatkowego w charakterze tymczasowego sekwestratora do pracy akordowej.
36. *Piasecki Wincenty*
z dniem 15 listopada 1927 roku do Wydziału Podatkowego w charakterze tymczasowego sekwestratora do pracy akordowej.
37. *Łysakowski Tadeusz*
z dniem 26 listopada 1927 roku do Wydziału Podatkowego w charakterze tymczasowego sekwestratora do pracy akordowej.
38. *Szubert Czesław*
z dniem 28 listopada 1927 roku do Wydziału Podatkowego w charakterze tymczasowego sekwestratora do pracy akordowej.
39. *Zdziennicki Ignacy*
z dniem 28 listopada 1927 roku do Wydziału Podatkowego w charakterze tymczasowego sekwestratora do pracy akordowej.
40. *Domolażek Bronisława*
z dniem 23 stycznia 1928 roku do Wydziału Zdrowotności Publicznej w charakterze wywiadowniczyńi-ewidenc. do Sekcji do Walki z Jaglicą z uposażeniem pozaetat. wg. VIII st. sł.
41. *Tomczak Tomaszewski Feliks*
z dniem 1 stycznia 1928 roku do Wydziału Gospodarczego w charakterze kontraktowego sklepowego z uposaż. wg. VIII st. sł.
42. *Górecka Irena*
z dniem 23 stycznia 1928 roku do Wydziału Prezydjalnego w charakterze maszynistki Hali Maszyn z uposaż. pozaetat. zł. 7.18 dziennie.
43. *Pawłowska Apolonja*
z dniem 24 stycznia 1928 roku do Wydziału Prezydjalnego w charakterze maszynistki Hali Maszyn z uposaż. pozaetat. zł. 7.18 dziennie.
44. *Pruski Władysław*
z dniem 20 stycznia 1928 roku do Wydziału Zdrowotności Publicznej w charakterze dietarjusza z wynagrodz. pozaetat. zł. 6.53 dziennie.
45. *Bazyliński Bronisław*
z dniem 20 stycznia 1928 roku do Wydziału Zdrowotności Publicznej w charakterze dietarjusza z wynagrodz. pozaetat. zł. 6.53 dziennie.
46. *Erlich Samuel*
z dniem 3 stycznia 1928 roku do Urzędu Stanu Cywilnego w charakterze dietarjusza z wynagrodz. pozaetat. zł. 6.53 dziennie.

(Dok. nast.).

KRONIKA MIEJSKA.

Z Rady Spożywców. Dnia 28-go lutego r. b. w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych odbyło się posiedzenie Komisji Głównej Rady Spożywców. W posiedzeniu tem z ramienia samorządu łódzkiego brał udział p. wiceprezydent miasta St. Rapalski.

Na posiedzeniu tem, poza sprawami formalnemi, rozpatrzono nowo-wprowadzony przez Ministerstwo Skarbu system sprzedaży soli, sprawę wolnych składów, oraz kwestję równomiernego rozłożenia prowizji pomiędzy wolne składy hurtowni-ków i detalistów. Wreszcie omówiono sprawę powierzenia części składów soli instytucjom spółdzielczym i samorządowym. W końcu obrad poruszono sprawę współpracy Rady Spożywców przy rozpatrywaniu wniosków komisji ankietowej, oraz w pracach Instytutu badania kon-junktur gospodarczych i cen.

O ujednostajnienie i uzgodnienie planu robót ziemnych na ulicach Łodzi. W związku ze zwołaną w swoim czasie przez Magistrat konferencją w sprawie uzgodnienia planu robót ziemnych na ulicach Łodzi i zapobieżenia tym sposobem ciągłemu rozkopywaniu ulic, niszczeniu nawierzchni i t. p., — Wydział Budownictwa Magistratu opracował szczegółowo warunki, które muszą być zachowywane przy udzielaniu zezwoleń na roboty, wykonywane na ulicach m. Łodzi, przez Łódzkie Towarzystwo Elektryczne, Gazownię Miejską, Telefony, P. A. S. T-tę, Wydział Kanalizacji i Wodociągów, Tow. Kolei Elektrycznej Łódzkiej i Dyрекcję Kolei Elektrycznych Dojazdowych.

Na posiedzeniu w dniu 6 b. m. Magistrat zatwierdził przedłożony przez Wydział Budownictwa projekt warunków zezwoleń, które tym sposobem uzyskują moc obowiązującą.

Obecnie więc każdy z zarządów zainteresowanych instytucyj użyteczności publicznej powinien do 15

marca każdego roku złożyć w Wydziale Budownictwa plan robót, które zamierza prowadzić w roku bieżącym na ulicach i placach miejskich, z dokładnem wskazaniem miejsca robót (ulicę i Nr. posesji), okresu rozpoczęcia i przybliżonego czasu trwania poszczególnych robót.

Niezależnie od złożenia planu robót na 3 dni przed przystąpieniem do każdej z wymienionych w planie robót powinien być Wydział Budownictwa powiadomiony, że dana robota faktycznie zostaje rozpoczęta dla przeprowadzenia zbadania, wymienionego niżej.

Wymienione zarządy i urzędy nie mogą przystąpić do robót bez uprzedniego komisijnego zbadania i protokółowania stanu nawierzchni (jezdni, trotuar — zależnie od miejsca roboty), celem porównania późniejszego stanu po wykonaniu robót.

Po wykonaniu robót i doprowadzeniu nawierzchni do stanu należącego, wymienione instytucje powinny zawiadomić Wydział Budownictwa Magistratu m. Łodzi najpóźniej w 3-dniowym terminie, celem komisijnego zbadania stanu nawierzchni ulicy. Komisja, posiadając protokół o stanie jezdni lub trotuaru przed rozpoczęciem — orzeka, czy nawierzchnia po wykonaniu robót nie jest gorsza niż była przed tem, i czy podlega przyjęciu, w przeciwnym razie nawierzchnia powinna być przerobiona według wskazówek Komisji i w terminie przez nią oznaczonym.

Wymienione wyżej instytucje zobowiązują się do konserwowania nawierzchni (miejsca wykonania robót) w ciągu 2-ech lat, o ile niema dłuższej gwarancji przedsiębiorcy, który daną robotę wykonał, w tym wypadku instytucja, prowadząca roboty, przejmuje odpowiedzialność na cały czas trwania gwarancji, z wyjątkiem kanalizacji, którą obowiązuje umowa i oddzielne przepisy.

Komisja powinna być wyłoniona z przedstawicieli Magistratu i z przedstawicieli urzędu, przeprowadzającego roboty.

Wydział Budownictwa Magistratu powinien być powiadomiony, kto ma brać udział w komisji do dnia 15 marca r. b. z podaniem nazwisk i adresu.

O polepszenie warunków pracy w Rzeźni Miejskiej. Dnia 2 bież. m. pod przewodnictwem p. wiceprezydenta St. Rapalskiego, odbyła się w Magistracie konferencja w sprawie polepszenia warunków pracy w Rzeźni Miejskiej oraz doprowadzenia jej urządzeń do należytego stanu sanitarnego. Konferencja zwołana została w związku z protokołem oględzin, dokonanych w swoim czasie przez Komisję Sanitarną, których wyniki potwierdzone zostały przez złożone do Magistratu memorjały Związku Zawodowego Pracowników Rzeźni oraz Cechu Rzeźników.

W obradach wzięli udział przedstawiciele Związku pracowników, Cechu rzeźników, dyrektor Rzeźni Miejskiej, Zaleski, inspektor Weterynarii Miejskiej, dr. Zachert i naczelnik Wydziału Przedsiębiorstw Miejskich, inż. Berliner.

Po szczegółowej dyskusji, poświęconej omówieniu znajdującego się w Magistracie materiału w sprawie warunków sanitarnych Rzeźni Miejskiej powzięto szereg wniosków, mających na celu naprawę istniejącego stanu rzeczy. W szczególności postanowiono: urządzić w rzeźni odpowiednie szafki dla przechowywania ubrań personelu, który przy wykonywaniu swej pracy otrzymuje specjalne odzienie; zapewnić dostateczny dopływ czystej wody w postaci pryszniców dla przemywania mięsa, znajdującego się na stołach; urządzić odpowiednie jadalnie oraz kąpieliska i umywalnie dla pracowników rzeźni.

Poza tem przyjęto szereg drobniejszych wniosków, które Dyrekcja

Rzeźni narówni z wymienionemi wyżej zobowiązała się zrealizować w przeciągu jednego miesiąca.

Podobna konferencja w sprawach, dotyczących Rzeźni Bałuckiej, zwołana będzie w najbliższej przyszłości.

Wydawnictwo jubileuszowe Biblioteki Publicznej. W związku z przypadającym w roku bieżącym 10-leciem istnienia Miejskiej Biblioteki Publicznej, Magistrat postanowił wydać specjalną publikację jubileuszową, poświęconą historii biblioteki i zagadnieniom czytelnictwa powszechnego. Wydawnictwo jubileuszowe, zawierające szereg prac znanych w Łodzi autorów, poprzedzone będzie wstępem pióra p. ławnika Wydziału Oświaty i Kultury, dr. St. Kopcińskiego.

O popularności i pożytku Miejskiej Biblioteki Publicznej w naszym mieście świadczy fakt, że instytucja ta w ciągu 10 lat swego istnienia miała ogółem przeszło 500 000 czytelników, którzy przeczytali w tymże czasie zgółą 1 000 000 książek.

Stan sanitarny m. Łodzi. W ciągu tygodnia od 26 lutego r. b. do 3 marca r. b. do Wydziału Zdrowotności Publicznej zgłoszono w myśl obowiązujących przepisów następujące wypadki chorób zakaźnych w Łodzi:

Dur brzuszny — 6 wypadków (w poprzednim tygodniu 4 wyp.), płonica — 21 wyp. (w poprzednim tygodniu 24 wyp.), błonica — 19 wyp. (w poprzednim tygodniu 18 wyp.), odra — 7 wyp. (w poprzednim tygodniu 4 wyp.), krztusiec — 12 wyp. (w poprzednim tygodniu 10 wyp.). Ogółem 65 wypadków (w poprzednim tygodniu 60 wypadków).

Z powyższego zestawienia widziwy, że ilość zachorowań zwiększyła się tylko o 5; niezannotowano już od kilku tygodni zachorowań na gorączkę połogową, różę i drętvicę karku.

Z ŻYCIA MIAST POLSKICH.

O CZYSTOŚĆ POWIETRZA w MIASTACH.

Już przed wojną projektowane było ogłoszenie ustawy o ochronie sanitarnej powietrza od zanieczyszczenia dymem.

Władze polskie opracowują obecnie projekt rozporządzenia Prezydenta. Przepisy tego projektu obejmować mają sposób budowania kominów i palenisk. Idzie o to, aby paleniska spalały jaknajwięcej węgla, i aby się do powietrza ulatniało jaknajmniej sadzy. Przewiduje się także, że w miastach i osiedlach o ludności ponad 25,000 w pewnym promieniu kominy fabryczne wystawać muszą o kilka metrów ponad budowle mieszkalne.

Różne kompetencje w tej dziedzinie projekt przekazać ma władzom komunalnym. Władze te będą musiały dbać o czyszczenie kominów, oraz aby kominy fabryczne były zaopatrzone w respiratory, filtrujące dym i t.d.

SAMORZĄD STOLECZNY.

Podatki miejskie.

Podług danych finansowo-podatkowego wydziału magistratu m. stoł. Warszawy wpływy z podatków komunalnych w r. 1927 za ten rok wyniosły: od nieruchomości 2,664,996 zł. 51 gr. (w r. 1926 — 1,589,815 zł. 68 gr.), od zbytku mieszkaniowego 246,413 zł. 26 gr. (w r. 1926 — 57,672 zł. 23 gr.), od placów niezabudowanych 64,525 zł. 7 gr. (45,452 zł. 39 gr.), gruntów rolnych 12,275 zł. 48 gr. (10,831 zł. 3 gr.), psów 216,652 zł. 25 gr. (297,438 zł. 95 gr.), przedmiotów zbytku — 109,420 zł. 75 gr. (87,234 zł. 6 gr.), sztyldów — 230,402 zł. 13 gr. (208,707 zł. 56 gr.), zużycia bruków — 178,349 zł. 89 gr. (112,244 zł. 78 gr.), i od zwierząt domowych — 62,243 zł. 5 gr. (63,311 zł. 24 gr.).

Wpływy z podatków państwowych, inkasowanych przez miasto, wyniosły w tym samym okresie: od nieruchomości 7,033,246 zł. 72 gr. (6,260,017 zł. 77 gr.), od lokali 8.002,978 zł. 77 gr., od placów 98,662 zł. 86 gr. (69,315 zł. 32 gr.) i od gruntów rolnych — 24.258 zł. 59 gr. (21,158 zł. 10 gr.),

Nowe „ośrodki zdrowia”.

Wydział zdrowia publicznego Magistratu m. stoł. Warszawy prowadzi 6 ośrodków zdrowia, mianowicie: przy ul. Puławskiej 91 (Mokotów) przy Górnośląskiej 26, przy Spokojnej 15, na Lesznie 69, przy Marymonckiej 28 i przy Wysockiego (Nowe Bródno). Są to poradnie społeczne, zorganizowane według najnowszych metod naukowych i mają na celu zapobieganie t. zw. chorobom społecznym, jak gruźlica, jaglica, choroby weneryczne, prowadzenie walki ze śmiertelnością wśród matek ciężarnych i niemowląt, zwalczanie alkoholizmu i t. p. Instytucje te mają bardzo doniosłe znaczenie społeczne. Od gęstości sieci ośrodków zdrowia i od ich rozwoju zależeć będzie poprawa zdrowotności Warszawy.

W budżecie nadzwyczajnym miasta (inwestycyjnym) na r. 1928/29 eliminowany jest kredyt w wysokości 2,500,000 zł. na budowę stacji higieny zapobiegawczej i na budowę zakładów kąpielowych i plaży na Wiśle oraz na nadbudowę gmachu instytutu higienicznego przy ul. Nowogrodzkiej.

Z kredytu tego na nowe ośrodki zdrowia przeznaczono jest 1,400,000 złotych. Powstaną one na Ochocie, na Woli i w dzielnicy żydowskiej, z kąpieliskami i pomieszczeniami na stacje higieny zapobiegawczej.

Wydatki na ten cel komisja finansowa Rady Miejskiej uznała za celowe.

OGŁOSZENIE.

Magistrat m. Łodzi na zasadzie art. 86 ustawy z dnia 11. VIII. 1923 r. o podatku majątkowym (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 746) niniejszem wzywa poniżej wymienionych podatników do zgłoszenia się w terminie dni 14 od daty ogłoszenia w biurze Wydziału Podatkowego (Pl. Wolności 2, pokój Nr. 23), celem odebrania nadesłanych przez III Urząd Skarbowy w Łodzi nakazów płatniczych na wspomniany podatek:

1. Heimana	8. Rozena Salomona
2. Büchera Bernarda	9. Siede
3. Dąbka J.	10. Birnbauma
4. Itelsona	11. Wernera H.
5. Krotoszyńskiego	12. Siede A. B.
6. Silberman Rozalję	13. Waksa.
7. Kalinowskiego W.	

Nieodebrane w powyższym terminie nakazy — w myśl art. 86, ustęp 2, cytowanej wyżej ustawy—uważać się będzie za doręczone.
Łódź, dnia 6 marca 1928 r.

MAGISTRAT m. ŁODZI

Przewodniczący Wydz. Podatkowego
(—) *L. Kuk.*

Prezydent:
(—) *B. Ziemięcki*

OGŁOSZENIE.

Magistrat m. Łodzi poszukuje lokalu w okolicy ulic Przejazd, Andrzeja, Głównej i św. Anny, składającego się z 6 dużych, widnych sal o 4 — 5 oknach każda oraz przylegających mniejszych ubikacji.

Oferty należy składać do Wydziału Gospodarczego, Pl. Wolności 14, pokój Nr. 34 w terminie do dnia 17 marca r. b. Tamże udziela się wszelkich informacji.

OGŁOSZENIE.

Magistrat m. Łodzi poszukuje 3-ch lokali na czas od dnia 1 maja do 30 czerwca 1928 r. oraz jednego lokalu na przeciąg jednego roku w centrum miasta w pobliżu ulic Tramwajowej, Narutowicza, Zielonej i 6-go Sierpnia przy linii tramwajowej, lub w pobliżu teje. Pomieszczenia te powinny się znajdować na parterze względnie I piętrze i składać się z 4 ubikacji każde.

Oferty należy składać w Wydziale Gospodarczym, Plac Wolności 14, pokój Nr. 34, w godzinach między 9—12 do dnia 15 b. m.